

ИКОНОМИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ И ПОЛЕЗНИ БИЗНЕС КОНТАКТИ ЗА ЛИВАН 2025-2026 г.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Ливанската република (Ливан) е държава в Близкия Изток, разположена на източния бряг на Средиземно море, граничеща на север и изток със Сирия и с Израел на юг. Страната е с площ от 10,452 km², с население от 5 364 482 души (2024г.) и столица град Бейрут. Официалният език е арабски, но широко се използват френски и английски. Валутната единица е ливанска лира (LBP), която е фиксирана към щатския долар от Централната банка на Ливан (ЦБЛ) по курс от 89 500 л. л. за 1 щ. д. Възприето е свободно заплащане, както в местна валута, така и в щатски долари.

Характерното за Ливан е, че се отбелязват основните религиозни празници на религиозните деноминации /19 бр./ представени в страната, като най-важният официален празник е Денят на независимостта, честван на 22 ноември.

Ливан е парламентарна република, чиято политическа система е базирана на пропорционално разпределение на властта на конфесионално-квотен принцип, спрямо религиозното съотношение на населението. В тази връзка Конституцията на страната, изградена спрямо договореностите от т. нар. „Споразумение от Таиф“, изисква ръководните постове в държавна администрация и видовете власти да бъдат разделени между водещите конфесии на квотен принцип. Така президентът трябва винаги да е християнин-маронит (католик), министър-председателят да е мюсюлманин-сунит, а председателят на парламента да е мюсюлманин-шиит.

Президентът се избира от местния парламент с шестгодишен мандат, без право на втори такъв. Въпреки че според Конституцията изборът се извършва с обикновено мнозинство, в действителност той е невъзможен без наличие на консенсус между мнозинството от парламентарно представените политически сили. На проведената на 09.01.2025 г. парламентарна сесия изпълняващият към момента функции на командващ на Ливанските въоръжени сили ген. Жозеф Аун беше избран за 14-ти президент на Ливанската република. След овакантяване на поста на държавен глава през октомври 2022 г. и провеждане на 12 неуспешни парламентарни сесии за избор, в крайна

сметка Жозеф Аун беше успешно избран на длъжността на 13-тото поред заседание.

Президентът назначава **министър-председателя**, като му връчва мандат за съставяне на правителство. По традиция персоналният състав на Министерски съвет също се определя на основата на конфесионалния баланс. Характерното за ливанското правителство е, че министър-председателят на практика не разполага с непосредствен контрол върху действията на своите министри, които поначало приоритетно следват политиките и интересите на своя ентитет. За осъществяване на пълноценна дейност, заседанията на правителството трябва задължително да са с кворум от 2/3 от министрите, в противен случай е невъзможно да бъдат взимани легитимни решения.

През февруари 2025 г. беше обявено т.нар. правителство на „Реформите и спасението“, което включва:

1. Министър-председател Науаф Салам (Nawaf Salam).
2. Заместник министър-председател Тарек Митри (Tarek Mitri).
3. Министър на икономиката и търговията Амер ал Бсат (Amer al-Bssat).
4. Министър на вътрешните работи и общините Ахмад Хаджар (Ahmad Hajjar).
5. Министър на отбраната Мишел Менаса (Michel Menassa).
6. Министър по социалните въпроси Ханин Сайед (Hanine Sayyed).
7. Министър на образованието и висшето обучение Рима Караме (Rima Karameh).
8. Министър на туризма Лаура ал Хазен Лахуд (Laura al-Khazen Lahoud).
9. Министър на културата Гасан Саламе (Ghassan Salame).
10. Министър на информацията Пол Моркос (Paul Morcos).
11. Министър на административното развитие Фади Маки (Fadi Makki).
12. Министър на външните работи и емигрантите Джо Ражи (Joe Rajj).
13. Министър на енергетиката и водите Жозеф Сади (Joseph Saddi).
14. Министър на индустрията Джо Иса Ел Хури (Joe Issa El-Khoury).
15. Министър на разселените и държавен министър по въпросите на информационните технологии и изкуствения интелект Камал Шехаде (Kamal Shehadeh).
16. Министър на телекомуникациите Шарл ел Хадж (Charles el-Hajj).

17. Министър на правосъдието Адел Насар (Adel Nassar).
18. Министър на земеделието Низар Хани (Nizar Hani).
19. Министър на публичните въпроси и транспорта Файез Расамни (Fayez Rassamny).
20. Министър на младежта и спорта Нора Байракдарян (Nora Bayrakdarian).
21. Министър на финансите Ясин Джабер (Yassin Jaber).
22. Министър на околната среда Тамара Ел Зейн (Tamara El Zein).
23. Министър на здравеопазването Ракан Насереддин (Rakan Nasreddine).
24. Министър на труда Мохаммад Хайдар (Mohammad Haidar).

Парламентът е еднокамарен и включва 128 народни представители с четиригодишен мандат. Последните парламентарни избори са проведени на 15.05.2022 г. а следващите са планирани за 26.05.2026 г.

Правно-нормативната система е от три инстанции, като е заимствана от Франция и Германия. В страната действат паралелно и религиозни съдилища, чиято компетентност е по граждански и семейно-наследствени въпроси, в рамките на съответната религиозна общност. Семейно-правните отношения са изградени съгласно религиозния канон, като сключен по този начин бракът поражда административни, правни, вещно-облигационни и граждански правоотношения. Тъй като гражданският брак като статут не съществува в страната, законодателството на Ливан го признава допълнително, ако е сключен в чужбина.

Административното деление на Ливан е обособено в следните 9 провинции: Бейрут, Аккар, Балбек-Хермел, Бекаа, Кесеруан-Джбейл, Планински Ливан, Набатие, Северен Ливан и Южен Ливан.

Традиционна и исторически определена черта на ливанското население е неговата предприемчивост и икономическа активност. Постоянната емиграция от страната, най-вече поради конфликтната среда от обявяването на независимост на 22.11.1943 г. и гражданската война в периода 1975-1989 г. са довели до формирането на **многочислена диаспора в чужбина**, която по различни оценки е до 15 млн. души. Високата степен на консолидираност и интегритет в съответната национална среда на ливанската диаспора, с нейните обществени, културни, религиозни и икономически особености оказват поначало положително влияние върху отношенията, икономиката, културата, образованието, политиката а често и върху управлението на държавите, в които живеят. С най-висока гъстота на ливанска емиграция са Бразилия, Колумбия, Аржентина, САЩ, Франция, Австралия, Канада, Германия, Саудитска Арабия и др.

Образователната система е сред развитите в световен мащаб, като грамотността на населението се оценява на над 90 %. Базирано на принципа за широко застъпено триезично обучение, обучението предоставя в общи линии на учениците от началното и основно образование висока езикова компетентност по арабски, френски и английски езици. Висшето образование е на високо ниво (най-признато в региона на Близкия изток), като водещи са икономическите, финансови и инженерни специалности, хуманната и дентална медицина. Страната разполага с висок процент квалифицирана работна ръка (най-високият сред арабските държави), която поради ограниченията на местната икономика и липсата на перспективи намира реализация предимно в чужбина, най-вече в страните от Персийския залив, Северна Америка и Европа.

ИКОНОМИКА

Актуално икономическо развитие

През 2025 г. основно влияние върху икономическото състояние на Ливан оказва динамиката на вътрешнополитическите процеси, свързани с дебатите за поетапно разоръжаване на групировката „Хизбуллах“, което беше нееднократно поставяно от основните политически и финансови донори като условие за стартиране на процеса по възстановяване на засегнатите от войната с Израел южни и източни райони. Отделно от това се усили външният натиск върху ливанската управляваща конфигурация за извършване на реални икономически реформи, което също беше поставено като условие за отпускане на кредитни линии и парични помощи за справяне с икономическата криза. Все пак относителната политическа стабилизация след успешното избиране на президент, сформиране на нов кабинет и първи стъпки към реформи се отрази положително върху икономиката на страната.

През 2025 година в отговор на засилен натиск от традиционните си кредитори и финансови благодетели, ливанските власти предприеха частични реформи, съгласно предписанията на МВФ. През април парламентът прие **Закона за премахване на банковата тайна** (ЗПБТ), с което сложи край на 69-годишна система, въведена през 1956 г., чрез приемане на Закона за банковата тайна - ключов за превръщането на Ливан в банков център, „Швейцария на Близкия изток“, привличайки капитали от страните от Персийския залив и съседните арабски държави във време на национализации, кризи и политическа нестабилност. С течение на времето банковата тайна се превърна от конкурентно предимство на ливанския банков сектор в щит за корупция, укриване на данъци и финансови престъпления. Според МВФ банковата тайна е довела до загуби за държавата от поне 4–5

млрд. щ. д. годишно, като съдилищата и следствените органи преди не можеха да получават информация от банките, включително по случаи като този на бившия управител на ЦБЛ Риад Саламе, обвинен в присвояване и пране на пари. Глобалните режими за прозрачност (FATCA, CRS) и развитието на финансовите системи в страните от Персийския залив направиха ливанската банкова тайна остаряла и безполезна норма. С приемането на съответния закон се бележи повратна точка в историята на финансовото управление на страната и важна стъпка към изпълнение на условията за реформи, поставени от МВФ. Влизането в сила на този закон е необходима предпоставка за приемането на Закона за реструктуриране на банките и Закона за финансовата празнина (Gap resolution law). Съгласно постановките на ЗПБТ, ЦБЛ и Комисията за банков контрол (КБК) вече имат достъп до данни, салда и транзакции на клиентите във всички банки. Разрешава се на независими одиторски фирми да проверяват банковите отчети. Разпоредбите на акта важат за всички операции от 2015 г. насам, което позволява разследване на злоупотреби и преди кризата от 2019 г. Очакванията са, че чрез закона ще се позволи проследяване на незаконно обогатяване, финансови престъпления и злоупотреби с публични средства. През юли 2025 г. парламентът прие **Закона за реструктуриране на банките**, публикуван впоследствие в Официалния вестник през август 2025 г. Нормативният акт създава цялостен механизъм за справяне с неплатежоспособни или фалиращи банки, включително възможности за реструктуриране или ликвидация. Съгласно документа, финансовото състояние на всяка банка ще бъде оценено от независим оценител, назначен от КБК, която впоследствие следва да ръководи процеса на реструктуриране, ако такова се налага. Законът обаче е критикуван, заради риск от политическо влияние, липса на прозрачност за взиманите решения, конфликт на интереси в състава на КБК и игнорирането на коренните причини за финансовата криза от 2019 г. Въпреки това нормативният акт представлява ключова стъпка към справяне с продължителната банкова криза в страната, но не може да бъде приложен, докато не бъде приет и ратифициран свързаният с него **Закон за финансовата празнина** (Gap resolution law). Проектът за последния от своя страна беше приет от кабинета и придвижен към парламента за гласуване през декември 2025 г. Този закон трябва да регламентира пропорциите на разпределение на финансовите загуби в сектора (между 50 и 55 млрд. щ. д.) между банките, правителството и притежателите на сметки за покриване на загубите в банковия сектор.

Предприетите действия от властите доведоха до частично възстановяване на доверието в Ливан, което намери израз в отпускана

финансова помощ. Подписан беше нов заем от Световната банка на стойност 257.8 млн. щ. д. за подобряване на водоснабдяването в района на Бейрут и провинция Планински Ливан. Европейската банка за възстановяване и развитие предостави 20 млн. евро по проект в подкрепа на развиване на малките и средни предприятия. Подписани бяха договори с френската компания „СМА СGM“ за изграждане на соларни паркове с капацитет 45 MW. Министерството на земеделието стартира проекта „Ardina“ (финансиран от Франция със 7 млн. евро) за подкрепа на 2500 фермери и 145 кооператива. ЕС отпусна 9 млн. щ. д. за подкрепа на стабилността и сигурността в Ливан, а Европейската инвестиционна банка и Световната здравна организация - 10 млн. евро за укрепване на здравната система. В началото на октомври т. г. САЩ одобри предоставянето на 230 млн. щ. д. за нуждите на Ливанската армия и сили за сигурност.

Като цяло регистрираните положителни тенденции в икономиката през 2025 г. се дължат на повишени нива на потребление от населението в условия на висока кешовизация и доларизация на плащанията и стабилизирани валутен курс, традиционният за летния туристически сезон ръст на оборотите, свързан с завръщане на голяма част от работещата в чужбина диаспора, както и изпращането от представителите на последната на редовни парични преводи във валута към страната. Оптимистичната прогноза за положителен икономическият растеж се базира на предположения, че страната няма да бъде обект на нова агресия от Израел (т. е. няма да се повторят бойните действия срещу „Хизбуллах“) и чрез изпълнението на определени реформи постепенно ще възвърне доверието от традиционните финансови донори и партньори на Ливан в лицето на МВФ, Световната банка, САЩ, Франция, ЕС и арабските монархии от Персийския залив. Политическата стабилност съгласно вижданията на местните управляващи следва не само да отключи външно финансиране за реконструкция на засегнатите от войната райони (оценява се на 11 млрд. щ. д.), но и да допринесе за възстановяване на работата на туризма (определящ отрасъл) и запазване на високите нива на потребление на стоки и услуги, което от своя страна може да даде допълнителен импулс за завъртане на икономическия цикъл. Премахването на санкциите по т.нар. „Закон Цезар“ срещу Сирия поражда нови възможности за Ливан. Решението на САЩ да отменят санкциите може да доведе до възстановяване на търговията и инфраструктурните връзки, включително внос на електроенергия от Йордания през Сирия, транспорт на природен газ и възстановяване на нефтопровода Ирак–Ливан, развитие на пристанищата Бейрут и Триполи като логистични центрове, създаване на множество

възможности за търговия, особено в перспектива при инициране на проекти за възстановяване на Сирия. Ливан може да спечели икономически, но само при условие, че приложи дългоочакваните реформи.

Основни предизвикателства пред прилагането на приетите закони са продължаващото силно влияние в страната на банковото лоби, което разполага с възможности да саботира и/или възпрепятства прилагането на новите нормативни актове. Във връзка с това ЦБЛ и КБК тепърва трябва да докажат независимост от това лоби и политическата класа и съответен професионализъм и воля в прилагането на нормите. Успехът по тези направления ще зависи от това дали одитите на банките ще доведат до реална отговорност и компенсации на вложителите (физически и юридически лица), а не само до формална прозрачност. Ако реформите бъдат приложени ефективно, те могат реално да спомогнат за възстановяване на доверието във финансовата система на Ливан, да отворят пътя към споразумение с МВФ и международна финансова помощ, да прехвърлят тежестта на загубите от вложителите към тези, които незаконно са се обогатили и са прикривали реалното състояние на банковата система. Съгласно международни оценки ливанското правителство все още се справя под очакванията в адресирането на отличените от **Работната група за финансово действие** (FATF) проблеми, причинили поставянето на Ливан през октомври 2024 г. в т.нар. „сив списък“ на организацията. Все още се очаква да се приложи в пълен обем препоръчания и приет от властите т. нар. План за действия, който има срок на завършване две години. Въпреки че министърът на правосъдието нареди създаване на специализирана комисия за изготвяне и прилагане на стратегия за справяне с идентифицираните слабости, все още липсата осезаем напредък. Забавянето по това направление съдържа риск от отблъскване на чуждестранните инвестиции и допълнително усложняване на банковите и международни търговски трансакции. Основните критики продължават да са насочени към липсата на ефективност в борбата на съответните държавни, финансови и съдебни институции с финансирането на тероризма, прането на пари и сивата икономика. Изготвеният от правителството държавен бюджет за 2026 г. не се различава фундаментално като философия от версиите на документа при предишните години от 2019 г. насам. Основната част от разходната част в бюджета традиционно остава предвидена за плащания за заплати, пенсии и социални, което значително свива останалия свободен ресурс за инвестиции и капиталови разходи. Пренебрегнати се сериозни разходни пера като средства за бъдещо възстановяване на засегнатите от войната райони, което ясно

демонстрира упованието на властите, че финансовото бреме на този процес ще се понесе за сметка на външни донори. Поставянето на условието за разоръжаване на „Хизбуллах“ от последните, в комбинация с недотам ефективните и бързи усилия на кабинета в това направление, обаче по-скоро дава основание да се очаква въпросното възстановяване да се проточи във времето.

Основни макроикономически показатели

Прогнозите са след обработване на всички данни за 2025 г. **икономическият растеж** да варира между 3,5% и 5% (с прогноза 4% за 2026 г.), **инфлацията** към ноември м.г. е 14,74% (171.2% през 2022 г., 221.3% през 2023 г. и 45.24% през 2024 г.), а **безработицата** по официални данни е 11,5%. Ливанската лира остана стабилна спрямо щатския долар (**1 щ. д. = 89 500 л. л., официален курс**, максимално близък до пазарния) благодарение на балансирани публични финанси и ограничени държавни харчове и периодични интервенции на ЦБЛ в паричното предлагане на пазара. Въпреки това националната парична единица не изпълнява пълноценно функциите си и голямата част от разплащанията в страната се извършват в щатски долари.

БВП за 2024 г. варира според различни оценки между 27 и 40 млрд. щ. д. Реалният БВП се е свил с 7,1% през 2024 г., а общият спад от 2019 г. насам достига почти 40%. Най-засегнати са селското стопанство, търговията и туризмът – основни източници на доход за нископлатени и неформално заети лица. Възстановяването е бавно поради продължаващата финансова криза и липсата на външно финансиране.

Валутните резерви на ЦБЛ достигат 11.83 млрд. щ. д., а златните възлизат на 287 тона, което при отбелязаното покачване на цената на благородния метал в глобален план прави пазарна капитализация от 45,4 млрд. щ. д. (по стойност надхвърлят 100% от БВП, което е най-високият дял в света). Броят на търговските и инвестиционните банки е намалял незначително (от 38 на 36 и съответно от 16 на 12). Като абсолютна бройка с 40% са редуцирани клоновете на банките, а работещите служителите с 48%. Увеличава се използването на електронни портфейли и дигитални плащания. Разплатените чекове в ливански лири са спаднали с 27,5%, докато тези в „свежи“ щатски долари са се увеличили с 217%. Нетните чуждестранни активи на финансовия сектор се увеличават с 2,2 млрд. щ. д. през март 2025 г. и достигат 5,37 млрд. щ. д. Депозитите в ливански лири варират, но се увеличават до 80,7 трилиона л. л. в началото на май 2025 г. Депозитите във валута (щ.д.) и равностойност на други активи остават стабилни като стойност около 67,3 млрд. щ. д.

Ликвидността на банките и депозитите расте, но секторът е под натиск; поради необходимостта от законодателни промени.

Сред индикаторите със значение за Ливан е стойността на **паричните преводи във валута** от работещата в чужбина диаспора. Със стойности на показателя от 5,8 млрд. щ. д. за 2024 г. (ок. 30% от БВП) Ливан е една от най-зависимите в глобален мащаб страни от подобни парични потоци.

Ливан е на 90-то място в света в **Индекса за глобални иновации** 2025 и на 4-то място в региона по IQ (110-то в света), показвайки силен човешки капитал. От друга страна обаче е налице слаба трудова инфраструктура за неговото оползотворяване вътре в страната.

Президентът Жозеф Аун подписа (02.10.2025 г.) Декрет № 1478, с който утвърди изготвения правителството **проект за бюджет** и разреши внасянето му в парламента за допълнителни дискусии и приемане. Предвиденият бюджет за 2026 г. е в размер на 5,65 млрд. щ. д. (срещу планирани първоначално 4,97 млрд. щ. д.) и не предвижда наличие на дефицит. Разходната част възлиза на 2,82 млрд. щ. д., от която ок. 70% се предвиждат за заплати в държавния сектор (общо ок. 300 000 работещи на трудов договор в позиции, свързани с администрацията, сред които и служителите в сектор „Сигурност и отбрана) и пенсии на бивши служители, като и по двете пера не се предвиждат увеличения спрямо миналата година. По отношение на разходите по сектори, водещ е сектор отбрана (971,5 млн. щ. д.), следван от образование (632,8 млн. щ. д.), вътрешни работи (543,6 млн. щ. д.), здравеопазване (477,8 млн. щ. д.) и др. До 25% от разходната част е планирана за социални нужди, като помощи, субсидии на стоки и осигурено от държавата здравеопазване. Планирани са например 50 млн. щ. д. по програма „Аман“ за подкрепа на социално слаби домакинства. 11% от бюджета се предвижда за капиталови и инвестиционни разходи. Предвижда се приходната част от бюджета да се фиксира също на 2,82 млрд. щ. д., което е увеличение с 13,6% спрямо разчетите в план сметката на държавата за изминалата 2024 г. 82% от тази сума следва да се набави в хазната от събиране на данъци и такси (само от ДДС се очакват постъпления от 2,3 млрд. щ. д., а от данък печалба и общ доход ок. 398,5 млн. щ. д.) и 7% от други видове непреки облагания върху доходи и трансакции, като се очаква се спад с 16% от получаваните финансови средства от внос на стоки. Около 339 млн. щ. д. са заделени като буфер за непредвидени разходи. 580 млн. щ. д. ще се използват за погасяване на външни заеми и кредити. БВП се очаква да възлиза на 32,78 млрд. щ. д., при инфлация 15% и икономически растеж от 7,5%. Изчисленията са направени при

запазване на понастоящем стабилния и фиксиран от Централната банка курс 1 щ. д. = 89,500 л. л. Изготвеният от правителството проект за бюджет беше утвърден на сесия на кабинета на 22.09.2025 г. Основният фокус на документа е върху баланс по възможност между приходи и разходи и недопускане на дефицит, което следва да се постигне чрез подобряване на събираемостта на данъци и такси, ефективна борба с укриването на доходи, нелегалните парични потоци и сивата икономика. Според министрите на финансите Ясин Джабер, на информацията Пол Моркос и на индустрията Джо Иса Ал Хури проектът не предвижда увеличаване на данъчните ставки и не се очаква да бъдат въведени допълнителни финансови тежести за населението и бизнеса в тази насока. Акцент в приходната част се поставя върху повишаване на ефективността в събираемостта на съответните постъпления за хазната и налагане на регламентираната от закона отговорност на нарушителите на данъчното законодателство. Съгласно първоначалните разчети не се предвижда увеличение на заплатите в държавния сектор и размера на пенсиите, но правителството е решено да търси възможности за финансиране на тези пера. Дебати предизвикаха членове 29, 30 и 31 от проекта за бюджет, съгласно които предоставящи държавни услуги срещу заплащане субекти (например телекомуникационната компания „Ogero“ или притежавания от Ливан монополист в производството на електроенергия „Electricité du Liban“), както и Главно управление „Митници“, получават право да събират в интерес на Министерство на финансите 3% такса от всяка трансакция. Впоследствие е направено уточнение, че на облагане ще подлежат само физически и юридически лица, за които е установено че не са заплатили своите данъци и финансови задължения към държавата за предходните три години.

Природни ресурси

Поради **липса на собствени залежи от петрол**, Ливан среща затруднения с регулярното осигуряване на нужните количества горива за населението. Друга причина за това са случаите на контрабанда на горива за съседна Сирия. Понастоящем правителството успява да задоволи вътрешното търсене чрез сделки с Ирак. Тази тенденция създава трудности за местните индустрии, които са подложени на изпитания поради периодичния недостиг на гориво за локална употреба и спекулата с цените им.

През последните години Ливан полага усилия да развие капацитет за добив и търговия на въглеродороди и по-специално **природен газ** от своята акватория в Средиземно море. В ход са проекти за проучване и разработване на откритите и предполагаеми находища в

Изключителната икономическа зона. След вдигането на санкциите върху съседна Сирия през 2025 г. се възлагат надежди за пускане в експлоатация на т.нар. Арабски газов коридор за транзит на газ от Египет през Ливан и Сирия до Турция. Импулс в развитието на газовите залежи в Източното Средиземноморие възникна след сключеното през октомври 2022 г. с американско посредничество споразумение за демаркация на морската граница между Израел и Ливан. След избухването на войната в Ивицата Газа през 2023 г. и последиците за целия регион от тази криза, надеждите за бързо развитие по това направление бяха редуцирани. Понастоящем се очаква консорциума от „Total Energies“, „ENI“ и „Qatar Energy“ да поднови своите проучвания в блокове 8 и 10 и да разработи блок 9 от Изключителната икономическа зона на страната. Индикациите са, че докато не бъде решен окончателно проблема с разоръжаването на всички въоръжени групировки в Ливан, разработването на газовите му находища ще продължи да се намира в застой.

Условия за развитие на селското стопанство

Специфичният климат на Ливан осигурява достатъчно водни ресурси и подходящи условия за развитие в някои райони на **селското стопанство**. Въпреки това секторът не допринася оптимално за формирането на БВП и трудовото устройване на населението. Същият изпитва криза, формирана главно от експанзията на нископлатени чуждестранни работници (бежанци от конфликтните райони в Сирия и палестинските територии) и дъмпинг на цените на местните продукти, който се получава като последица на нелегален внос на плодове и зеленчуци от съседна Сирия. Правителството полага усилия за стимулиране на местните производители и износители чрез целева държавна политика и мерки за ограничаване на нелоялната конкуренция с незаконния внос на продукция. За финансиране на нови проекти и компенсация на инкасираните загуби от слаба реколта или други непредвидени негативни обстоятелства, земеделците в Ливан са принудени да разчитат главно на собствени източници на доходи.

Ливан е един от най-големите износители на ябълки в Близкия изток, като реализира продукцията и от цитрусови култури (лимони, портокали), праскови, череши, банани, грозде, листни зеленчуци, тютюн, царевица, домати, картофи, маслини, зехтин, подправки, вино и др. Експлозията на пристанище Бейрут през август 2020 г. унищожил единствените в страната силози за зърно, където се съхраняваха до 80% от запасите на Ливан, което допълнително изостри кризата в сектора, но създаде нови бизнес възможности за външни доставчици. Налице все пак са и определени положителни резултати. Пример е

отглеждането на авокадо. През 2018 г. в страната са засадени 40 000 авокадови дръвчета, през 2022 г. те стигат 75 000 бр. и вече през 2023 г. са 250 000. Плодовете се използват в голямата си част за износ за страните от Персийския залив и други арабски пазари и в по-малка част за задоволяване на вътрешното търсене. През 2022 г. износьт на ливанско авокадо възлиза на 8,9 т. (в сравнение със 7,7 т. през 2021 г. и 4,7 т. през 2020 г.). 37% от експорта е към Йордания, 28,7% към Египет, 19,4% към Ирак, 4,2% към Кувейт и 3,25% към ОАЕ.

Агроиндустрията показва относително добри резултати, особено птицевъдния сектор, който все още е в състояние да внася нужните му за да функционира фуражи и медикаменти. Въпреки това, там също отчитат тенденция на повишени разходи с около 20 %, което пряко се отразява и върху покачването на цените на предлаганите продукти.

Военните действия в Южен и Източен Ливан в периода 2023-2024 г. и продължаващите израелски удари и след сключеното примирие между Израел и Ливан (ноември 2024 г.) водят до значими настоящи и бъдещи щети на земеделския и млекопреработвателни сектори. Те се дължат от една страна поради използваните от Израел муниции с фосфор и вредното му действие върху земята, а от друга поради вътрешното разселване на над 80 000 работещи в тези сфери ливанци под заплаха за сигурността им. Следва да се има предвид, че в южните и източните райони са разположени множество стопанства, които традиционно допринасят за продуктивността на сектора чрез маслинови насаждения, тютюн, бадеми, пшеница, цитрусови плодове, банани, зехтин, месо и мляко. Износьт на същите традиционно заема важно място в експортната гама на ливанския бизнес.

Степен на развитие на отделните сектори

Като цяло ливанската икономика е предимно потребителски ориентирана към свободната търговия и водещ е **секторът на услугите** (генерира до 60% от БВП, а останалите 20% от туризъм, 10% от земеделие и 10% от индустрия и други видове дейности), при минимална регулация и участие на държавата. Над 80% от необходимите суровини, енергоносители и потребителски стоки се внасят от чужбина. До 2019 г. Ливан има имидж на регионален банков център и такъв за финансови услуги, международно известна туристическа и развлекателна дестинация, място за инвестиции в недвижими имоти и разкриване на клонове на интернационални компании. Ливан не е обект на международни санкции, с изключение на продажба на специална продукция, която може да се търгува само с държавни клиенти. Чуждестранни физически и юридически лица могат при определени условия да придобиват собственост върху земя. От

голямо значение за задвижване на икономическия цикъл е голямата диаспора на работещи и живеещи в чужбина ливанци, които допринасят за развитие на икономиката чрез парични преводи и посещения с туристическа цел. След избухването на икономическата криза, банковата система вече не е атрактивна за вътрешни и външни предприемачи, особено на фона на развитието на конкуренти такива в други арабски пазари като ОАЕ, Катар и Саудитска Арабия.

Понастоящем **водещите икономически сектори на Ливан** са:

- туризъм и обслужващи го услуги (хотели, къщи за гости, организирани групови и индивидуални пътувания, ресторантьорски и развлекателен бизнес);
- ритейл търговия с хранителни и бързо оборотни стоки (предимно внос от чужбина);
- медицински услуги и разкрасителни процедури като козметични и естетични операции;
- земеделие – култивиране и износ на цитрусови плодове, банани, грозде, ябълки, череши, авокадо, тютюн, царевица, листни зеленчуци, домати, картофи, маслини, зехтин, подправки, вино и др.;
- лека промишленост - производство на циментови смеси, мебели, хартия, козметика, консервирани храни;
- строителство и недвижими имоти;
- образование – обучение на студенти от чужбина;
- високи технологии – интернет услуги и софтуерни приложения.

Строителството и търговията с **недвижими имоти** са сред факторите с непосредствено влияние върху представянето на икономиката на страната. Разрешителните за строеж се увеличават с 12,6% за първите осем месеца на 2025 г., главно в провинции Планински Ливан и южната част на страната. Доларизацията и кешовизацията на икономиката в комбинация с ограничения достъп до сметките във валута направиха за болшинството ливанци прекалено скъпо инвестирането в недвижима собственост. Намаленото търсене на имоти съответно не стимулира строителните предприемачи в достатъчна степен.

Индустрията на Ливан формира ок 10% от БВП и осигурява заетост на 22% от работната ръка. Основните производства са насочени към осигуряване на селскостопански продукти, суровини от черни и цветни метали, минерали, мебели и други промишлени стоки. В Ливан има над 4700 индустриални фирми, 26% от които произвеждат селскостопански хранителни продукти, следвани от строителни материали (12%) и химически продукти (8%). През периода 2023-2024 г. рецесията в индустриалния сектор се задълбочава, като наложеният от ЦБЛ капиталов контрол затруднява разплащанията с

външни доставчици за закупуване на ключови материали и суровини. Повишаването на производствените и оперативни разходи, обезценяването на местната валута, затрудненият достъп до горива, електричество и водоснабдяване допринасят за стагнацията в сектора.

Енергийният сектор е водещият консуматор на публичните финанси, на второ място след издръжката на държавната администрация. Именно големите бюджетни плащания към Националната електрическа компания („Електрисите дьо Либан“) в комбинация с ниската ефективност на предоставяната от нея услуга, високите загуби от пренос на електроенергия и остарялата инфраструктура са един от главните фактори за нарастване на държавния дълг на Ливан. Осигуряваната от държавния монополист електроенергия често е ограничена до няколко часа дневно, което налага масово да се използват обслужвани от частни фирми генератори за компенсация на този недостиг. През последните две години все повече набират възобновяемите енергоизточници. Във връзка с това производството на електроенергия е скочило с 82% на годишна база през януари 2025 г. Показателно е, че от 2010 г. до 2023 г. генерираната от ВЕИ енергия се вдига от 0,3 MW до 1081,26 MW, което надхвърля десет пъти планираните параметри в Националната стратегия за периода 2016-2030 г. Особено силно застъпена е генерираната енергия от соларни панели, като за 2023 г. инвестициите в такива мощности са достигнали 1,4 млрд. щ. д. с обща стойност на кумулативните икономии в сравнение с конвенционните енергоизточници, възлизаща на 1,58 млрд. щ. д. Ливан разполага с готов план за развитие на сектора до края на 2026 г., изготвен от Министерството на енергетиката и водите, който предвижда финансиране и е съобразен с критериите за международно даровство за Ливан по линия на т.нар. „Кедрова конференция“ за възстановяване от април 2018 г. Независимо от всички предизвикателства секторът има потенциал да бъде сред водещите „локомотиви“ на ливанската икономика. Освен това ще предостави възможност на български компании с опит да участват ефективно под формата на подизпълнители и доставчици по дейности за изграждане, обновяване, реконструкция и поддръжка на енергийни съоръжения (ТЕЦ, ВЕИ) и елементи от електропреносната инфраструктура.

Налице е разрастване на активността на местната **фармацевтична индустрия**, което се изразява в увеличение през последните четири години от 10% на 30% на дяла на произведени в Ливан и предлагани в аптечната мрежа медикаменти, спрямо внасяните от чужбина такива. Преди кризата от 2019 г. фармацевтичният сектор обхващаше 11 производителя, а понастоящем компаниите са с две

повече, като допълнително още две изчакват процедурите по регистрация, за да пуснат производствените си линии.

Инициативата на частния сектор и по-специално стимулирането на местното производство с цел все по-усилено предлагане на местния пазар на **локално произведени и по-евтини от вносните алтернативни продукти** се разглежда като ключов фактор за икономическо възстановяване. Във връзка с това правителството окуражава чрез отделни насърчителни програми местните земеделски и индустриални производители и полага усилия организационно да ги подпомага да промотират продукцията си както на изложения вътре в страната (например ежегодните "Horeca", "Made in Lebanon", "Project Lebanon" и др.), така и на тематични такива в чужбина. Особено много се залага на търсене на клиенти от арабските и европейските пазари, защото те традиционно са сред водещите дестинации по стокообмен за Ливан. Ресорните институции се стараят да оползотворят и форми на външно финансиране в това направление. Така например с водещо участие на Министерство на икономиката и търговията по финансиран от Холандия и изпълнен от фондация „Рене Мауад“ проект „Засилване на износа на плодове и зеленчуци към европейските и регионални пазари“ е създадена и се поддържа електронната платформа „LEBTRADE“, която осигурява информационно покритие за запознаване на ливанските производители и търговци с възможностите и условията за достъп до целеви пазари за определени видове продукция. По друг съвместен проект на министерствата на икономиката и земеделието и регионални търговски и земеделски камари се поддържа електронната платформа „LebFresh“, която е ориентирана към промотиране на предимствата на конкретни ливански земеделски продукти като авокадо, череша, цитрусови плодове, праскови, грозде и картофи. Тя представя както обща информация за търговията с тях, така и осигурява контакти с местни земеделски производители.

ПРИВЛЕЧЕНИ ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ

Стойността на **преките чуждестранни инвестиции** в Ливан през 2024 г. е 1,8 млрд. щ. д. (повишение със 73% спрямо 655 млн. щ. д. през 2023 г.). Традиционните инвеститори са САЩ, Франция, ОАЕ, Саудитска Арабия, Германия, Холандия, Великобритания, Испания, Австрия, Йордания и Египет с предпочитания към секторите на финансовите услуги, недвижимите имоти, високите технологии, леката индустрия, туризма и обслужващите го дейности. Следва да се отчита обаче, че е трудно да се направи ясно разграничение между инвестиции от корпоративни субекти с цел развитие и бъдеща печалба и покупки на имоти и земя от физически лица с цел лична инвестиция и

подсигуряване. Същото важи и за инвестиции от чужбина от представители на диаспората и от изцяло чуждестранни физически и юридически лица.

В условия на икономически предизвикателства ливанската държава поначало не играе роля на крупен инвеститор в проекти в страната и чужбина, а напротив – стреми се да привлича такива на своя територия и особено с акцент на такива с добавена стойност в областта на индустриалното производство, енергетиката, възобновяемите енергоизточници, информационните технологии. Проблемите в политическата система и средата за сигурност през последните години оказват съдържачо влияние върху традиционните инвеститори и донори на Ливан.

Привлечени инвестиции от България

Налице е ограничено присъствие на ливанския пазар на фирми на български собственици (по произход или натурализирани), инвестирани или опериращи в страната на командироване. За разлика от Европа, като цяло нашите компании и инвеститори не разглеждат Ливан като дестинация с приоритетен интерес за позициониране на терен. Въпреки това има отделни успешни примери в секторите на туризма, търговията, козметиката, ел. оборудването, строителство и недвижими имоти и сладкарската индустрия.

ВЪНШНА ТЪРГОВИЯ

През първата половина на 2025 г. и в края на юли 2024 г. **търговският дефицит** достигна 7,87 млрд. щ. д. (6,97 млрд. щ. д. за същия период на 2024 г.), което е увеличение с 12,93% на годишна база. Салдото остава традиционно отрицателно с внос от порядъка на 9,61 млрд. щ. д., срещу износ от 1,74 млрд. щ. д. През 2024 г. вносът възлиза на 17,3 млрд. щ. д., износът – на 3,78 млрд. щ. д., с търговски дефицит от 13,52 млрд. щ. д. Арабските страни са основен регионален търговски партньор на Ливан (54,6%).

Пристанище Бейрут отчита 15% ръст на обработените стоки и 22,7% увеличение на контейнерния трафик през първите осем месеца на 2025 г. Вносът на стоки по въздух през летище „Рафик Харири“ се увеличава с 61.9%, а износът спада с 17.1%. Вносът на автомобили се увеличава с 14.9% спрямо 2024 г., след спад от 43% година по-рано. Вносът на петролни деривати се е увеличил с 36% през първото тримесечие на 2025 г.

Основен внос в Ливан 2024 г.	Основен износ от Ливан 2024 г.
Китай	ОАЕ
ОАЕ	Египет
САЩ	Турция
Турция	Ирак
Гърция	Швейцария
Германия	Саудитска Арабия

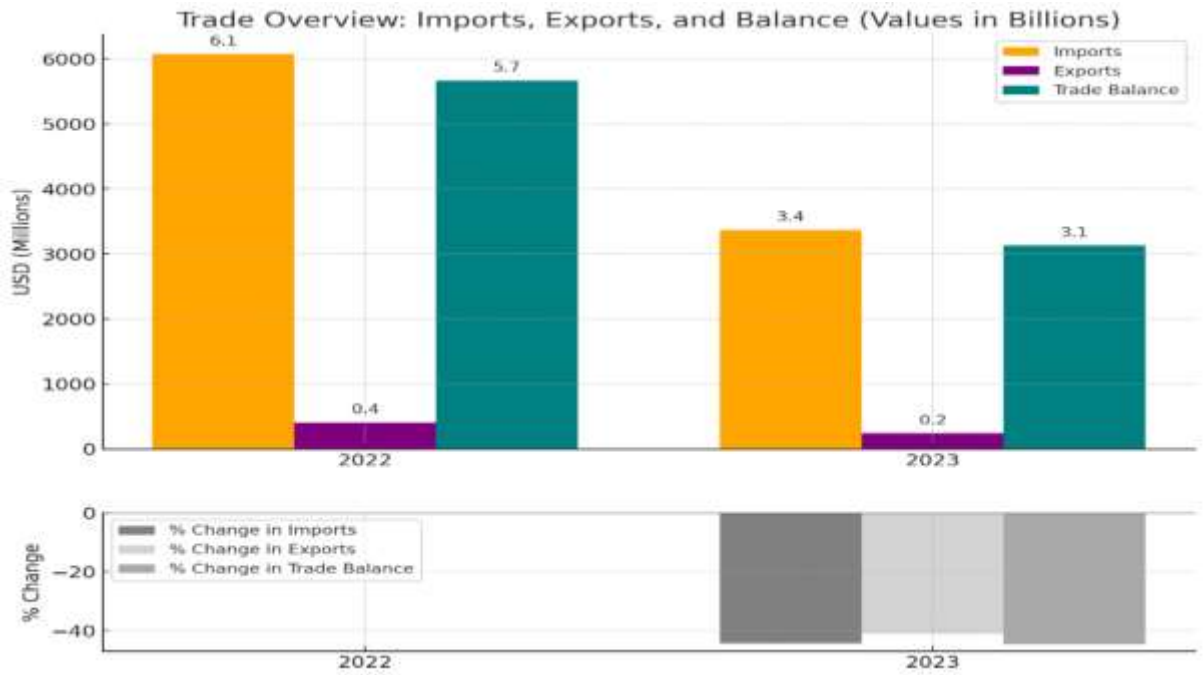
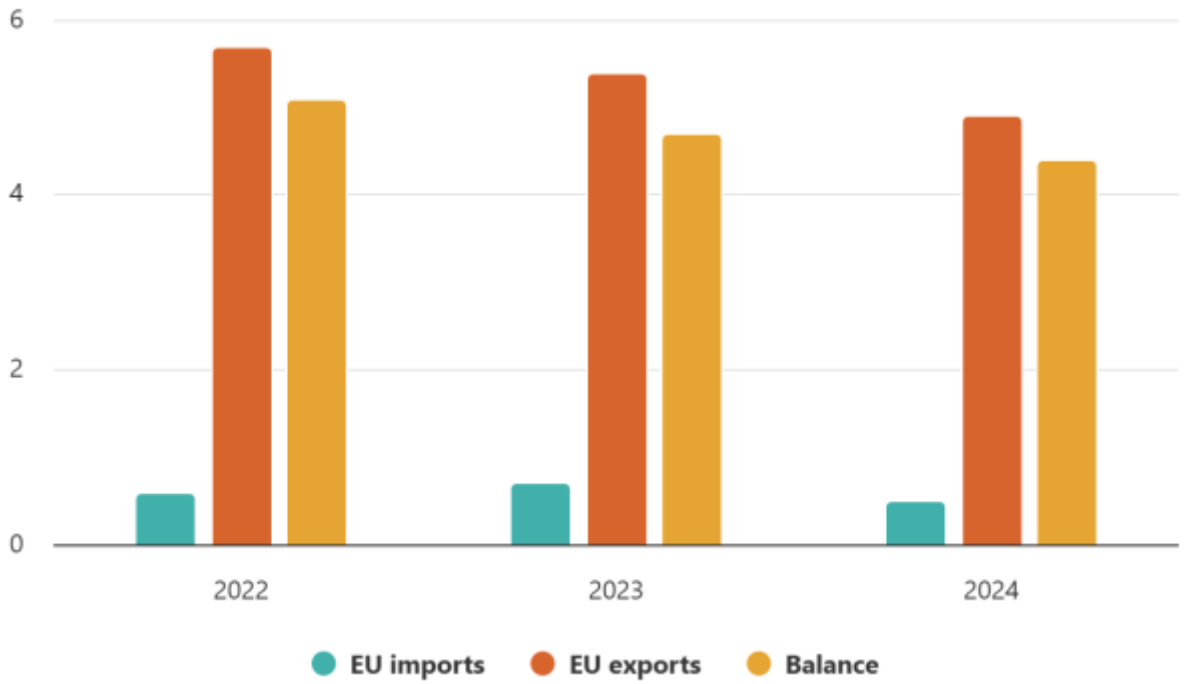
Внос на водещи стоки по групи	Износ на водещи стоки по групи
Рафинирани петролни продукти	Злато и бижутерия
Автомобили	Метали
Фармацевтични продукти	Машини
Скъпоценни камъни	Продукти на химическата индустрия
Метали	Земеделска продукция
Хранителни продукти и напитки	Хартия

Стокообмен между Ливан и ЕС

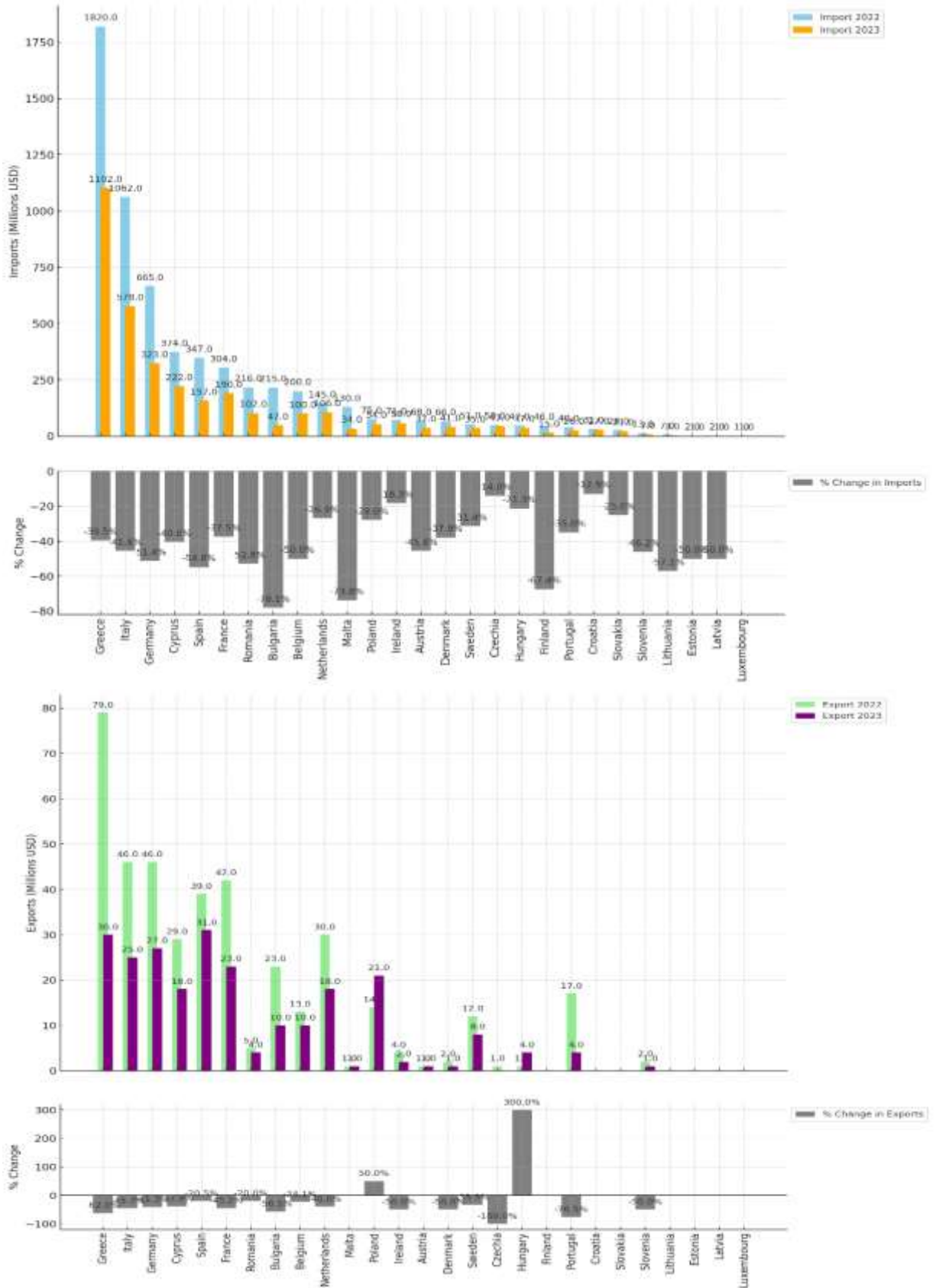
За 2024 г. възлиза на 5,5 млрд. евро, от които вносът от ЕС е 4,95 млрд. евро и ливанския износ е 0,52 млрд. евро, което прави Ливан 104-тия по обем търговски партньор на общността. Водещи стокови групи в европейския износ са минерални масла (39%), храни и живи животни за скотовъдство (15%) и химикали (13%), а във вноса са машини и транспортни средства (20%), преработени стоки (18%) и суровини (18%). За сравнение стокообменът между ЕС и Ливан за 2022 г. възлиза на 6,26 млрд. евро, от които износът на общността е 5,66 млрд. евро (водещи позиции на горива и минерални масла, машини за индустрията, храни, живи животни, химикали и др.), а вносът 0,6 млрд. евро (суровини, обработени продукти, машини и транспортно оборудване и др.). През 2023 г. е налице спад в стокообмена на всички страни-членки на ЕС с Ливан, като износът за Бейрут възлиза на 3,4 млрд. щ. д., а вносът е само 200 млн. щ. д.

По-детайлна статистика може да се види на съответните таблици:

Trade in goods, EUR billion

Към Изх. №.....
 По приложение 7 от Вътрешните правила за дейността на СТИВ

ОТНОШЕНИЯ С БЪЛГАРИЯ**Търговия**

Основна форма на търговско-икономическите отношения между България и Ливан се явява стокообменът.

СТОКООБМЕН (млн. щ. д.)

Година	Стокообмен (млн. щ.д)	ръст/спад, %	Износ	ръст/спад%	внос	ръст/спад, %	Салдо
2017	145.2	-26.5	95.5	-41.9	49.7	50.6	45.8
2018	175.1	20.6	80.4	-15.8	94.7	90.5	-14.3
2019	163.4	-6.7	132.1	64.3	31.3	-66.9	100.8
2020	156.0	-4.5	118.8	-10.1	37.2	18.8	81.6
2021	115.3	-26.1	59.8	-49.7	55.5	49.2	4.3
2022	262.6	127.8	185.8	210.7	76.8	38.4	109.0
2023	77.4	-70.5	28.2	-84.8	49.1	-36.0	-20.9
2024	111.1	43.6	78.9	179.2	32.3	-34.3	46.6
януари-май 2024	63.3		42.0		21.3		20.7
януари-май 2025	35.9	-43.3	21.0	-50.0	14.9	-30.0	6.1

По данни на Министерство на икономиката и индустрията за първите пет месеца на 2025 година двустранната търговия достига 35,9 млн. щ. д. като бележи спад от 43,3% спрямо същия период на 2024 г. Българският износ за посочения период е на стойност 42 млн. щ. д., където се наблюдава 50 % спад, спрямо същия период на 2024 г. Вносът от Ливан за посочения период е на стойност 14,9 млн. щ. д., като при него също се отчита спад от 30 % спрямо същия период на предходната година. За цялата 2024 г. двустранната търговия с Ливан достига 111,1 млн. щ. д., като бележи ръст от 43,6% спрямо 2023 г. Българският износ за посочения период е на стойност 78,9 млн. щ. д., като посоченият показател се е повишил с 179,2 % спрямо 2023 г. Вносът от Ливан за 2024 г. е на стойност около 32,3 млн. щ. д., като тук се отчита спад от 34,3 %.

Водещи стоки в износа на България с Ливанската република за 2024 г.

КодМТ	Описание	USD'000	%
2710	Нефтени масла и масла от битуминозни минерали, различни от суровите; неупоменати, нито включени другаде продукти, съдържащи теглонво 70% или повече нефтени масла или масла от битуминозни минерали, чийто основен компонент са тези продукти	25920,32	63,58
0406	Сирена и извара:	2891,56	7,09

4703	Химична дървесна маса, натронова или сулфатна, различна от масата за разтваряне:	1847,65	4,53
1806	Шоколад и други хранителни продукти, съдържащи какао:	1826,57	4,48
4411	Плочи от дървесни влакна или от влакна от други дървесни материали, дори агломерирани със смоли или други органични свързващи вещества:	980,68	2,40
4813	Цигарена хартия, дори изрязана по формат или на листчета или тръбички:	909,40	2,23
1006	Ориз:	717,77	1,76
1905	Хлебарски, тестени сладкарски или бисквитни продукти, дори с прибавка на какао; нафора, празни капсули от тесто за медикаменти, сухи тестени листа от брашно, скорбяла или нишесте и подобни продукти:	647,05	1,58
4410	Плочи от дървесни частици и подобни плочи от дърво или от други дървесни материали, дори агломерирани със смоли или с други органични свързващи вещества:	514,46	1,26
2106	Хранителни продукти, неупоменати, нито включени другаде:	508,41	1,24

Водещи стоки във вноса на България с Ливанската република за 2024 г.

КодМТ	Описание	USD'000	%
7404	Отпадъци и отломки от мед	11615,07	54,40
2401	Сурови или необработени тютюни; отпадъци от тютюн:	6034,18	28,26
2510	Естествени калциеви фосфати, естествени калциево-алуминиеви фосфати и фосфатирани кредити:	2352,36	11,01
3920	Други плочи, листа, фолио, ленти и пластини от непорести пластмаси, неподсилени, ненаслоени, без подложка, нито по друг начин съчетани с други материали:	913,19	4,27
8507	Електрически акумулатори, включително техните сепаратори, дори с квадратна или правоъгълна форма:	121,92	0,57
8438	Машини и апарати, неупоменати, нито включени другаде в настоящата глава, за индустриално преработване или производство на храни или напитки, различни от	78,39	0,36
3915	Отпадъци, изрезки и остатъци от пластмаси:	42,70	0,20
6802	Обработени дялани или строителни камъни (различни от шистите) и изделия от тези камъни, с изключение на тези от N 6801; кубчета, парчета и подобни артикули за мозайки от естествени камъни (включително шистите),	32,81	0,15
8539	Електрически лампи и тръби с нажежаема жичка или газоразрядни, включително артикулите, наречени 'капсуловани фарове и прожектори' и лампите и тръбите с ултравиолетови или инфрачервени лъчи; дъгови лампи:	24,10	0,11

8703	Пътнически автомобили и други автомобилни превозни средства, предназначени за транспорт на хора (различни от тези от N 8702), включително товаропътническите и състезателните автомобили:	24,05	0,11
------	---	-------	------

Водещи стоки в износа на България с Ливанската република за 2023 г.

КодМТ	Описание	USD'000	%
1806	Шоколад и други хранителни продукти, съдържащи какао:	4 664.24	16.51
0406	Сирена и извара:	4 029.35	14.27
4703	Химична дървесна маса, натронова или сулфатна, различна от масата за разтваряне:	2 965.13	10.50
2106	Хранителни продукти, неупоменати, нито включени другаде:	1 942.35	6.88
1905	Хлебарски, тестени сладкарски или бисквитни продукти, дори с прибавка на какао; нафора, празни капсули от тесто за медикаменти, сухи тестени листа от брашно, скорбяла или нишесте и подобни продукти:	1 745.88	6.18
2402	Пури (включително тези с отрязани краища), пурети и цигари от тютюн или от заместители на тютюна:	1 287.54	4.56
2835	Фосфинати (хипофосфити), фосфонати (фосфити), фосфати и полифосфати:	850.19	3.01
4813	Цигарена хартия, дори изрязана по формат или на листчета или тръбички:	724.10	2.56
4410	Плочи от дървесни частици и подобни плочи от дърво или от други дървесни материали, дори агломерирани със смоли или с други органични свързващи вещества:	667.88	2.36
3004	Медикаменти (с изключение на продуктите от NN 3002, 3005 или 3006), съставени от смесени или несмесени продукти, приготвени за терапевтични или профилактични цели, представени под формата на дози или пригодени за продажба на дребно:	502.89	1.78

Водещи стоки във вноса на България с Ливанската република за 2023 г.

КодМТ	Описание	USD'000	%
7404	Отпадъци и отломки от мед	21 345.49	43.44
2510	Естествени калциеви фосфати, естествени калциево-алуминиеви фосфати и фосфатирани кредити:	17 134.36	34.87
2401	Сурови или необработени тютюни; отпадъци от тютюн:	3 982.26	8.10
3920	Други плочи, листа, фолио, ленти и пластини от непорести пластмаси, неподсилени, ненаслоени, без подложка, нито по друг начин съчетани с други материали:	2 879.75	5.86
3102	Минерални или химични азотни торове:	2 326.85	4.73
8438	Машини и апарати, неупоменати, нито включени другаде в настоящата глава, за индустриално преработване или производство на храни или напитки, различни от	563.14	1.15

3915	Отпадъци, изрезки и остатъци от пластмаси:	457.00	0.93
3210	Други бои и лакове; готови водни пигменти от видовете, използвани за дообработка на кожи	62.70	0.13
8609	Контейнери, (вкл. контейнерите -цистерни контейнерите - резервоари), специално предназначени и оборудвани за	57.52	0.12
7607	Алуминиево фолио (дори напечатано или фиксирано върху хартия, картон, пластмаси или подобни подложки), с дебелина, непревишаваща 0,2 mm (без подложката):	57.16	0.12

Насоките на развитие на търговията между Ливан и ЕС и Ливан и България позволяват да се направят следните **изводи**:

- динамиката на стокообмена със страната ни следва като цяло тенденциите на външната търговия на страните от ЕС с Ливанската република.

- налице е пряка зависимост между развитието на ливанската икономика и тенденциите на външна търговия от вътрешния политически баланс, стабилност и регионалната среда за сигурност;

- част от търговско-икономическия обмен се основава на спекулативни търговски сделки и търговия с готови продукти за реекспорт;

- основни конкуренти на българските стоки са тези с произход Китай и Турция и останалите страни от ЕС;

- отпадането на водещи продукти от листа на взаимния стокообмен води до осезаемо намаляване на търговските операции с Ливан (такъв е случая с България и Гърция и отпадането през 2023 г. на нефтените и минерални масла и земеделските продукти от търгуваните стоки, за сметка на по-евтини алтернативи от други доставчици);

- в рамките на ЕС сред водещите търговски партньори на Ливан са Гърция, Италия, Германия, Кипър и Испания (т.е. предимство поначало имат страните с излаз на море и пряк достъп до Ливан по този начин);

- липсата на директна самолетна линия и актуалните предупреждения към българските граждани за пътуване на фона на динамиката на процесите в региона оказва негативно влияние върху търговската, предприемаческата, инвестиционна и туристическа инициатива в отношенията между България и Ливан.

Инвестиции в България

По данни на БНБ ливанските инвестиции в България за 2024 г. възлизат на 4 млн. евро, срещу 1,7 млн. евро през 2023 г. В страната ни са регистрирани около 2000 фирми с участие на ливански капитал, предимно в сферата на търговията. Ливанските инвестиции са

съсредоточени предимно в производството на хранителни стоки и напитки, химически продукти, търговията на едро и дребно, строителството и недвижимите имоти. Ливанско участие има в някои големи български фирми като "НЕОХИМ" АД - Димитровград, "ВИНПРОМ КАРНОБАТ", "МЕГЛЕ България", "PAIN D'OR-България", както и клон на транспортната фирма "GEZAIRI". Най-голям е относителният дял на физическите лица, инвестирани в търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството. Ливанските бизнесмени Жак Каласи и Морис Жабра се реализирали печеливши инвестиционни проекти в българския млечно-преработвателен сектор, а успешните им практики допринасят за разрастване на популярността на страната ни като атрактивна дестинация за бизнес.

Либералната пазарна среда в Ливан създава много добри условия за частна инвестиционна инициатива в чужбина. Динамиката на пазарните взаимоотношения доведе до това, че потребителите започнаха да променят своето поведение и търсят широк кръг продукти с доказан (американски или европейски) произход на достъпни цени. Съответно и част от местните предприемачи се стараят да отговорят на това търсене и имат интерес както към разширяване на традиционните си доставчици и продуктови гами, така и към развиване на нови инвестиционни проекти. От друга страна волатилната пазарна среда и ограниченията в банковата система за свободен достъп до спестявания във валута, провокират допълнителен интерес на ливанския бизнес към изнасяне на производствени линии в чужбина. Тези особености се благоприятстват от факта, че над 80% от нуждите на Ливан от потребителски стоки и суровини се задоволяват чрез внос.

Във връзка с това като **сектори от взаимен интерес** за инвестиционно сътрудничество с България биха били:

- хранително-вкусова промишленост, включително сладкарска индустрия, напитки, и храни;
- индустриално производство и лека промишленост;
- земеделие и животновъдство;
- маслодайни култури и техни продукти, напр. слънчогледово олио и лавандулово масло;
- козметика и хигиенни материали;
- химическа индустрия и консумативи;
- туризъм и свързания с него сектор услуги;
- строителство и недвижими имоти.

Българското присъствие на ливанския пазар включва традиционните за страната ни млечни продукти. Внос на такива основно осъществяват две мандри ("Карлово" - гр. Карлово и "Шипка

99" - гр. Първомай), чиито собственици са ливански граждани (Морис Жабра и Жак Каласи). Успоредно с износа на посочените фирми, млечни продукти от България, със свое собствено търговско име, изнасят и ливанските фирми "Alwadi", част от холдинга "Obegi Group", и „Муссалем брос“. На местния пазар успешно оперира фирма "Експром", представител на "Елпром". Известни пазарни позиции има и „Винпром Пещера“.

Български **инженерни дружества** са изграждали в Ливан далекопроводи, енергийни съоръжения, обекти в селското стопанство и в други отрасли на икономиката. На настоящия етап липса информация дали български компании участват като подизпълнители по проекти с държавно и частно финансиране. Добра история в тази връзка обаче имат "Агрокомплект", "Електроимпекс", "Газстроймонтаж" и "Водоканалинженеринг".

Туризм

Туристическият сектор в Ливан традиционно попада сред водещите сегменти на икономиката на страната, като представлява почти до 10 % от БВП и осигурява заетост на около 18% от активното население. Страната разполага с богато културно наследство, красива природа и значителен потенциал за религиозен туризъм. Секторът разполага с добри традиции в сферата на обслужването, богатата хотелска и ресторантьорска база на най-високо ниво и отлична кухня.

Регистрираната през 2023 г. тенденция на възраждане на сектора и увеличение на генерираните приходи беше прекъсната след започването на военния конфликт в Южен Ливан между „Хизбуллах“ и Израел и войната в Ивицата Газа. След регистрираната стагнация през 2024 г., през 2025 г. са налице индикации за възраждане на сектора, което се очаква да продължи и през 2026 г.

Брой на туристите, посетили страната

Пътническият трафик през международното летище в Бейрут нараства с 39% на годишна база през август 2025 г., като пристигащите се увеличават с 60%. За първото тримесечие на 2025 г. страната е посетена от 238 000 души, 45,08% от които са с произход ЕС и на второ място 21,84% от арабските страни (водещите места са на Йордания, Египет и Ирак). За периода януари-ноември 2025 г. са регистрирани 6,4 млн. пътници през летището (влизачи, излизачи и транзит), което е с 22,3% повече спрямо същия период на 2024 г. Общо за цялата 2024 г. този показател е с 32,1% по-малко в сравнение с 2023 г. и с 22,% от 2022 г. Основната причина за негативната тенденция през 2024 г. е войната на Израел с „Хизбуллах“ и временното прекъсване в периода

октомври-декември 2024 г. на всички международни полети до и от летище „Рафик Харири“ (с изключение на националния превозвач „Мидъл Ийст еърлайнс“). През 2024 г. посетителите от страни-членки на ЕС са възлизили на 41% от всички пътници, следвани от тези от арабските страни (23,7%), Северна и Южна Америка (20,5%), Азия (5,6%), Африка (5%) и Океания (4,2%).

Въпреки гореизложеното и все още динамичната среда за сигурност в региона на Близкия изток, през 2025 г. са налице индикации за съживяване на туризма. Нарастващият потенциал на Ливан като туристическа дестинация, в комбинация с очевидната финансова аргументация поради регулярно завръщащата се в страната покрай различни празници многочислена диаспора и липсата на адекватна въздушна свързаност на съседна Сирия с ЕС, са сред причините за засилен интерес към откриване на нови нискотарифни полети по това направление. В потвърждение на това през юни 2025 г. беше обявена инициатива от „Мидъл Ийст еърлайнс“ за пускане от 2027 г. на тяхна дъщерна самолетна компания „Fly Beirut“ с преференциални цени за пътуване до оценени като печеливши от ливанска гледна точка маршрути. Налице е и за засилващ се интерес от чужбина по това направление. От 02.12.2025 г. нискотарифната „AJet“, дъщерна на „Turkish Airlines“, започна да оперира по седем полета на седмица, в допълнение на вече поддържаните от турския превозвач 28 полета до ливанската столица седмично, средно до четири на денонощие, и общо 45 полета седмично за всички компании, обслужващи маршрута Бейрут-Иstanbul). Като цяло нискотарифните полети (целогодишни и сезонни чартъри) се обособяват като ценово достъпна на водещите авиопревозвачи алтернативна и един от най-гъвкавите инструменти за стимулиране на туризма с Ливан. Това се потвърждава от оперирането на полети до Бейрут от 14 такива компании като „AJet“, „Salam Air“ (Бейрут-Мускат), „Eurowings“ (освен до Берлин, Дюселдорф, Стокхолм, през октомври 2025 г, обявиха планове за откриване на връзки с Прага и Залцбург), „Norwegian Airlines“ (до Стокхолм, започващи април 2026 г.), „Sundair“, „Transavia“, „Condor“, „SunExpress“, „SWISS“, „Pegasus“, „Flydubai“, „Air Arabia“, „Air Cairo“ и „Jazeera Airways“.

Основен контингент туристи за Ливан са живеещите в чужбина експати. Статистиката в сектора се изкривява, тъй като при завръщане в родината им, притежателите на двойно гражданство най-често влизат не с ливанския, а с другия притежаван от тях паспорт, съответно и се регистрират с него в дадените курорти. Често освен това използват по време на престоя си лични или семейни места за настаняване.

По отношение на България, Ливан не е водещ туристически пазар, както и обратното. Това се дължи в значителна степен на липсата на преки редовни въздушни полети между двете страни (СТИВ работи целенасочено в тази насока, но регионалната среда за сигурност остава предизвикателство пред вземане на окончателно решение) и необходимостта посетителите от двете страни да използват транзитни маршрути през трети държави, което увеличава времетраенето на пътуването и оскъпява цялостната туристическа услуга в сравнение с алтернативните възможности за почивка. В тази връзка страната ни отстъпва пред регионалните ни конкуренти от Турция, Гърция, Румъния и Кипър, макар Варна и Бургас да са сравнително популярни курортни дестинации в Ливан.

ПРАВНО-НОРМАТИВНА БАЗА И ПОЛЕЗНИ БИЗНЕС КОНТАКТИ

Важни институции:

- Министерство на икономиката и търговията

<https://www.economy.gov.lb/en>

- Министерство на индустрията

<http://www.industry.gov.lb/?lang=en-us>

- Министерство на земеделието

<http://www.agriculture.gov.lb/>

- Министерство на енергетиката и водите

<https://www.energyandwater.gov.lb>

- Министерство на туризма

<https://mot.gov.lb/>

- Министерство на външните работи и емигрантите

<https://www.mfa.gov.lb/arabic/home>

- Главно управление „Митници“

<http://www.customs.gov.lb/home.aspx>

- Централна банка на Ливан

<https://www.bdl.gov.lb/>

- Пристанище „Бейрут“

<https://www.portdebeyrouth.com/>

- Международно летище „Рафик Харири“

<https://www.beirutairport.gov.lb/index.php?lang=en>

Водещи търговско-промишлени палати, стопански камари и браншови организации

- Търговско-промишлена и индустриална палата на Бейрут и Планински Ливан

<https://www.ccib.org.lb/en/about-us>

- Търговско-промишлена и земеделска палата на Триполи и Северен Ливан;

<https://cciat.org.lb/en/home/>

- Търговско-промишлена и земеделска палата на Сайда и Южен Ливан;

<https://www.cciias.org.lb/home>

- Търговско-промишлена и земеделска палата на Захле и Бекаа;

<https://www.cciaz.org.lb/english/>

- Съюз на арабските търговско-промишлени и земеделски палати;

<https://uac-org.org/en/About>

- Асоциация на индустриалците в Ливан;

<https://ali.org.lb/>

- Асоциация на ливанските бизнес лидери;

<https://rdcl.org.lb/>

- Ливански международен бизнес съвет;

<https://libc.net/>

- Синдикат на туристическите гидове;

<http://tourguideslb.com/>

- Синдикат на ливанските контрактори;

<http://www.lcsyndicate.com.lb/web/>

- Асоциация на търговците от Бейрут;

<https://www.beiruttraders.org/>

- Синдикат на собствениците на ресторанти;

<https://www.syndicatercnp.com/>

- Ливанска лига на жените в бизнеса;

<https://llwb.org/>

- Франчайз асоциация на Ливан;

<https://www.lfalebanon.com/>

- Асоциация на вносителите и износителите на Ливан;

<https://www.aialiban.org/>

- Американско-ливанска търговска камара;

<https://www.amcham.org.lb/#home>

- Френско-ливанска търговска камара;

<https://www.ccfl.fr/en/>

- Ливанско-български бизнес съвет;

<http://www.lbbcouncil.com/>

- Международен търговски панаир „Рашид Карами“, гр. Триполи;

<http://www.lbbcouncil.com/>

- Международен изложбен център „Forum de Beirut“, гр. Бейрут;

<https://forum.ws/>

- Електронна платформа за търговия „LEBTRADE“;

<https://lebtrade.gov.lb/>

- Електронната платформа за намиране на партньори в земеделието „LebFresh“;
<https://lebfresh.org/>

За Ливан **обществените поръчки преминават** през следните институции:

- Съвет за развитие и реконструкция
<https://www.cdr.gov.lb/en-US/>
- Управление за обществени поръчки
<https://www.ppa.gov.lb/en>.

Правно-нормативни източници

Нормативният акт с водеща роля за развитието на търговско-икономическите отношения е **Споразумението евро-средиземноморско партньорство между Ливан и ЕС (Lebanon's Euro-Mediterranean Partnership agreement - ЕМА)**, подписано през 2002 г., в сила от 2006 г. На база споразумението повечето стоки, внасяни от държавите-членки на ЕС, са освободени от мита, данъци и акцизи и се търгуват свободно на ливанския пазар. Това обстоятелство важи и за износа на Ливан за ЕС. В резултат, от 2006 г. насам се наблюдава ръст на общия стокооборот между ЕС и Ливан.

Преди 2007 г. между България и Ливан са сключвани споразумения за преодоляване на двойното данъчно облагане и взаимно насърчаване на инвестициите и търговските връзки. С членството на България в ЕС от 2007 г., прилагането им в голяма степен попада в рамките на ЕМА, което подобрява позициите на българската инвестиционна среда и износа на страната ни.

Между двете държави няма създадена смесена комисия за икономическо и научно-техническо сътрудничество.

Понастоящем е в ход процедура по съгласуване на **двустранни меморандуми за разбирателство** между Министерствата на икономиката на Р България и Министерство на индустрията на Ливан, както и между Министерствата на земеделието на двете страни.

Активни са отношенията между представителите на бизнес средите. На 02.07.2002 със съдействието на БТПП, бе учреден Българо-ливански бизнес клуб, преименуван през април 2016 г. на **Българо-ливански бизнес съвет**. В началото на 2016 г. в Бейрут бе създаден и **Ливанско-български бизнес съвет**.

Подписаното на 29.11.2006 г. Споразумение между САЩ и Ливан за разширяване на обема на двустранната търговия и инвестиции между двете страни (Trade and Investment Framework Agreement /TIFA/) се разглежда като фактор за ускоряване процедурата по приемане на ливанската страна в СТО. **Ливан получи статут на наблюдател към**

СТО през 1999 и пропусна няколко дати за присъединяване, вследствие на неуспеха на правителството да приеме необходимите законодателни мерки по редица търговски въпроси, сред които пиратството, антидъмпинга, митническите ставки и стандартите за хранителна безопасност.

КООРДИНАТИ НА БЪЛГАРСКАТА ДИПЛОМАТИЧЕСКА МИСИЯ И СТИВ

Посолство на Република България в Бейрут

Адрес: BP 11 65 44 Beyrou, Hazmieh, Mar Takla, secteur 6, rue 44

Телефон: +961 5 452 883, +961 5 453 658

Факс: +961 5 452 892

Работно време:

По - Пт, 08.30 до 15.30 ч.

Приемно време на Консулска служба:

По, Вт, Чт и Пт, 09.00 - 12.00 ч.

E-mail: Embassy.Beirut@mfa.bg

E-mail: Consular.Beirut@mfa.bg

Служба по търговско-икономически въпроси, гр. Бейрут

Адрес: BP 11 65 44 Beyrou, Hazmieh, Mar Takla, secteur 6, rue 44

Ръководител СТИВ:

Пламен Василев

Телефон.: +961 5 453044;

Факс: +961 5 453044

E-mail: p.vasilev@mi.government.bg

ДРУГА ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Ливан е активен член в международни организации и регионални инициативи, най-значимите от които са ООН, Лигата на арабските държави, Организацията за ислямско сътрудничество, Международната организация по франкофония и др. Бейрут е страна по Евро-средиземноморското споразумение за асоцииране с ЕС по силата на което европейският внос в Ливан се ползва с данъчни и митнически преференции. В страната работят над 50 дипломатически и консулски представителства на други държави, а също така редица международни организации, основните сред които са линия на ООН (ЮНЕСКО, ПРООН, UNESCWA, UNRWA, UNHCR, ЮНИДО, МОТ), ДЕС, ЮСЕЙД, МКЧК и др. Важна роля за гарантирането на сигурността в пограничния с Израел район имат временните сили на ООН в Ливан (ЮНИФИЛ).

Бейрут, Ливан
28.01.2026 г.

Изготвил: Пламен Василев
Ръководител СТИВ-Бейрут